

طراحی و ارزیابی برنامه کاربردی آموزشی مبتنی بر تلفن همراه هوشمند برای زنان در معرض خطر اندومتريوز

چکیده

مقدمه: اندومتريوز به رشد بافت اندومتر خارج از حفره رحمی اطلاق می‌شود که می‌تواند در لگن و خارج از لگن باشد. تعداد تقریبی ۱۷۶ میلیون زن مبتلا در جهان و بار مالی حدود ۱۱۰ میلیارد دلار در سال، یکی از بیماری‌های شایع و پرهزینه در زنان است. با وجود پیشرفت‌های فن‌آوری زیست پزشکی، تشخیص بیماری اندومتريوز حتی با وجود درد شدید، بسیار سخت است. نتایج به دست آمده از بررسی بیش از ۷۰۰۰ مورد، نشان می‌دهد تشخیص اندومتريوز بعضی اوقات تا ۱۰ سال یا بیشتر طول می‌کشد که یکی از مشکلات عمده این بیماری به شمار می‌رود. از آنجا که اندومتريوز یک بیماری مزمن است و نیاز به مراقبت طولانی مدت دارد در نتیجه می‌تواند تأثیر مخربی بر کیفیت زندگی بگذارد. به این دلیل افزایش آگاهی و آموزش به زنان در زمینه اندومتريوز ضروری به نظر می‌رسد. همچنین با توجه به پیشرفت‌های فناوری و راه‌های جدید ارتباطی نیاز به راهکاری جدید از ترکیب آموزش و فناوری، در پیشگیری و مدیریت این بیماری بسیار مهم می‌باشد. لذا هدف این پژوهش ایجاد برنامه آموزشی کاربردی اندومتريوز مبتنی بر تلفن همراه بود.

روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع کاربردی - توسعه ای بوده و در دو مرحله اجرا گردید. در مرحله اول نیازهای آموزشی، پس از بررسی مطالعات قبلی از مجلات و پایگاه‌های معتبر داخلی و خارجی و گایدلاین‌ها، با توجه به نظر ۱۱ نفر از متخصصین زنان و دکترای بهداشت باروری تعیین شد. پس از طراحی و پیاده سازی برنامه کاربردی براساس نتایج مرحله اول، برنامه در اختیار ۴۰ نفر از زنان در سنین باروری قرار گرفت. برای ارزیابی میزان رضایت کاربران از بخشهای مختلف برنامه کاربردی، پرسشنامه استاندارد کوئیز استفاده شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار در محیط نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ انجام شد.

یافته‌ها: برای تعیین نیازهای آموزشی، پرسشنامه تدوین، سپس از طریق ایمیل در اختیار ۲۲ نفر از متخصصان زنان و دکترای بهداشت باروری، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران قرار گرفت. در نهایت ۱۱ پرسشنامه بطور کامل تکمیل و عودت شد (درصد پاسخگویی ۵۵ درصد). آشنایی با بیماری اندومتريوز، آموزش و آگاهی بخشی نشانه‌ها و علائم بیماری اندومتريوز، آموزش بررسی‌های تشخیصی و درمانی، درمان‌های خانگی، معرفی مراکز تشخیصی درمانی اندومتريوز مورد تأیید و ضروری اعلام شدند.

نمونه اولیه برنامه کاربردی براساس نتایج مرحله اول طراحی و در اختیار ۴۰ نفر از زنان قرار گرفت. میانگین سن این افراد $(۱۱/۷۰ \pm ۳۲/۳۵)$ بود. میانگین نمره کاربردپذیری و رضایتمندی برنامه توسط کاربران $۸/۳۴$ از مجموع ۹ امتیاز بود که نشان دهنده رضایت کاربران از برنامه در سطح "خوب" بود. میانگین و انحراف معیار نمره در بخش کارکرد کلی برنامه $(۸/۳۵ \pm ۰/۹۹)$ ، صفحه نمایش $(۸/۳۵ \pm ۰/۹۰)$ ، اصطلاحات و اطلاعات برنامه $(۸/۲۵ \pm ۰/۹۰)$ ، قابلیت‌های یادگیری برنامه $(۸/۴۲ \pm ۰/۷۵)$ و قابلیت‌های کلی برنامه $(۸/۳۴ \pm ۰/۷۱)$ بود.

نتیجه گیری: آموزش زنان از طریق ابزارهای جدید رایج مانند تلفن همراه، نقش مهمی در افزایش آگاهی و تاثیر درمان آنها می‌تواند داشته باشد. بنابراین طراحی برنامه آموزشی مبتنی بر تلفن همراه در زمینه آموزش و آگاهی بخشی برای زنان در معرض خطر اندومتريوز می‌تواند مفید باشد.

کلید واژه ها: اندومترئوز، آموزش، سلامت همراه، کاربردپذیری، تلفن همراه هوشمند